

Реалізація принципу інтеграції у фізичному розвитку дошкільників

Методичні рекомендації для вихователів та інструкторів з фізкультури

Модернізація змісту дошкільної освіти передбачає впровадження в практику інтегрованого підходу, суть якого полягає у цілісності освітнього процесу. Інтеграція (від лат. integration - відновлювання, поповнення) - це об'єднання, взаємопроникнення окремих елементів у єдине ціле. Внаслідок інтеграції дитина оволодіває не стільки окремими знаннями з різних галузей, сфер життєдіяльності, скільки цілісними знаннями про світ, у якому живе, його природу, людей, саму себе, тобто системою поглядів на довкілля в цілому та власне «Я».

Я. Коменський «Зв'язки між знаннями, що подаються дітям, мають застосовуватися не на простому обміні інформацією з різних галузей знань, а на глибоких внутрішніх взаємозв'язках, які існують між явищами та об'єктами».

К. Ушинський «Розумна система знань дає можливість мобілізувати їх у певній ситуації та використати у практичній діяльності».

Ідея інтеграції змісту дошкільної освіти у різних сферах життєдіяльності дитини зумовлена концептуальними положеннями нового БКДО та Програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі».

Практика показує, що й досі окремі вихователі, інструктори з фізкультури, музкерівники проводять чисті заняття з різних розділів програми та з фізкультури і музичного виховання, тобто дають дітям розрізнені знання з різних сфер життєдіяльності, а тому заняття часто відірвані одне від одного за змістом, і у свідомості дитини створюється протягом дня, тижня, місяця мозаїка окремих картин, а не одна цілісна картина світу. Таким чином, виконуючи основне завдання БКДО та Програми «Я у Світі» - розвиток цілісної, життєво компетентної особистості, - педагогам варто активніше використовувати принцип інтеграції не тільки на організованих фронтальних заняттях, а й в усіх видах діяльності дітей протягом дня. На заняттях та в повсякденному житті потрібно передбачати постійну зайнятість дітей, надаючи пріоритетів спілкуванню, обговоренню, спостереженню, дослідницько-пошуковій, руховій діяльності тощо. Досить важливо, щоб дитина отримувала знання, вміння і навички невимушено, а у цікавій і захоплюючій формі протягом цілого дня її перебування в ЗДО.

З метою активного застосування принципу інтеграції в дошкільній освіті, творчою групою вихователів-методистів закладів дошкільної освіти Рівненського району розроблені тематичні навчально-виховні блоки, на основі яких вихователі подають цілісні знання, вміння і навички дітям з різних сфер

життєдіяльності у їх взаємозв'язку. Педагоги намагаються працювати з дошкільниками протягом дня і планувати свою навчально-виховну роботу навколо однієї теми, яка проходить через усі види діяльності дітей, в тому числі і рухову (на заняттях з фізкультури та в повсякденному житті).

Педагогічні умови реалізації принципу інтеграції:

- Урізноманітнення різних форм пізнавальної діяльності дошкільників: заняття, дослідницько-пошукова діяльність, спостереження, моделювання, читання творів дитячої художньої літератури, розгляд картин тощо.
- Поєднання матеріалу з різних сфер життєдіяльності (освітніх ліній) та використання набутих знань, умінь і навичок дітей у процесі їх життєдіяльності.
- Тісна співпраця дорослих та дітей, надання їм права вибору та можливості самостійно знаходити шляхи розв'язання завдань або проблемних ситуацій.

Розглянемо конкретніше названі педагогічні умови, що сприяють реалізації принципу інтеграції у фізичному розвитку дошкільників. Так, під час планування навчально-виховної роботи з дітьми старшого дошкільного віку за тематикою навчально-виховного блоку (НВБ) «Вітамінна родина» (2-й тиждень жовтня місяця) вихователі розширюють знання дітей про користь овочів та фруктів для життя і здоров'я дітей, про значення вітамінів для їх росту і розвитку. З цією метою вони проводять спеціально організовані інтегровані заняття (ознайомлення з довкіллям, валеологія, ДПД тощо), розгляд наочності, читання творів художньої літератури, рухливі ігри та ігри-естафети на свіжому повітрі, спостереження за овочами на городі та фруктами в саду, бесіди, сюжетно-рольову гру «В магазині» тощо, а інструктор з фізкультури продовжує впроваджувати тематику НВБ в процесі заняття з фізкультури, наприклад, на тему « Ой сад-виноград». На такому занятті з дітьми розучується, наприклад, комплекс загальнорозвивальних вправ з м'ячами («гарбузами»); закріплюються основні рухи: стрибок в довжину з розбігу (перестрибування через «канаву», щоб дістатися на город), лазіння по гімнастичній лаві, лежачи на животі, підтягуючись руками (вилізти на «яблуню», щоб нарвати яблук для хворої Катрусі); проводиться гра-естафета «Перенеси фрукти» (стрибки на двох ногах з обруча в обруч) тощо. Далі вихователі продовжують вправляти дітей у руховій активності під час прогулянок.

Таким чином, інтегрований підхід до освітнього процесу в ДНЗ, в тому числі і на заняттях з фізкультури, може перетворити нудні заняття та повсякденне життя малюків на захоплюючу гру, яка ніколи не закінчується...